

# موسیقی از دیدگاه اسلام

تهیه و ترتیب:

قریب الله «مطیع»

عنوان کتاب:

موسیقی از دیدگاه اسلام

تهیه و ترتیب:

قریب الله «مطبع»

مترجم:

عقاید کلام - اسلام و علوم و عقاید جدید، تجدید حیات فکری  
- اسلام و هنر

موضوع:

نوبت انتشار:

اول (دیجیتال)

تاریخ انتشار:

آبان (عقرب) ۱۳۹۴ شمسی، ۱۴۳۶ هجری

منبع:



این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

[www.aqeedeh.com](http://www.aqeedeh.com)

[book@aqeedeh.com](mailto:book@aqeedeh.com)

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

[www.aqeedeh.com](http://www.aqeedeh.com)

[www.mowahedin.com](http://www.mowahedin.com)

[www.islamtxt.com](http://www.islamtxt.com)

[www.videofarsi.com](http://www.videofarsi.com)

[www.shabnam.cc](http://www.shabnam.cc)

[www.zekr.tv](http://www.zekr.tv)

[www.sadaiislam.com](http://www.sadaiislam.com)

[www.mowahed.com](http://www.mowahed.com)



[contact@mowahedin.com](mailto:contact@mowahedin.com)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

## فهرست مطالب

- فهرست مطالب.....أ
- فصل اول: دلایل تحریم موسیقی و آلات آن از قرآن کریم..... ۳
- فصل دوم: دلایل تحریم موسیقی و آلات آن از سنت نبوی شریف.. ۷
- اجماع اهل علم بر تحریم موسیقی ..... ۸
- فصل سوم: سخنان علماء و دانشمندان اسلام در باره موسیقی . ۱۱
- نظریات دانشمندان غربی در باره موسیقی..... ۱۵
- آنچه از موسیقی مستثنی گردیده است ..... ۱۷
- حکم سرود و ترانه‌های اسلامی ..... ۱۷
- علاج شنیدن موسیقی..... ۱۹
- سخنان شرکی و کفری که با موسیقی یکجا شود سخن به کجا می  
کشد؟! ..... ۲۱
- خطر نافرمانی الله ﷻ و رسول الله ﷺ..... ۲۳



## مقدمه

شنا و ستایش فراوان آن ذاتی راست که کتاب با عظمتش را بهار دل‌ها و نور سینه‌ها و سیقل دهنده اندوه‌ها و دور کننده غم‌ها گردانیده است، و درود بی پایان بر حضرت پیامبرش محمد مصطفی ﷺ و اهل بیت و یارانش باد.

الله ﷻ می‌فرماید: ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا﴾ [الأحزاب: ۳۶]

«و هیچ مرد مؤمن و زن مؤمنه‌ای را نرسد که چون الله و رسولش به کاری فرمان دهند، برای آنان در کارشان اختیاری باشد و هرکس نافرمانی الله و رسول او را کند قطعاً در گمراهی آشکاری افتاده است.»

و در حدیث شریف آمده است: «سوگند به ذاتی که جانم در دست اوست، یکی از شما ایمان نمی‌آورد تا آن که خواسته‌ی وی پیرو چیزی باشد که من آن را آورده‌ام.»

پس برای کسی که به الله ﷻ ایمان دارد درست نیست که چون اوتعالی یا پیامبرش ﷺ به کاری فرمان دهند، چون و چرا گوید و در کار خویش اختیار داشته باشد، بلکه بر وی واجب است تا خود را وقف امری کند که الله ﷻ برای او خواسته و انتخاب کرده است بطوری که رأی وی تابع رأی شریعت، و انتخاب وی پیرو انتخاب شریعت باشد. قانونی را که الله ﷻ برای بندگانش گذاشته است مانند قلعه مستحکمی علیه انحرافات خواهشات و

هوس‌های است که انسان را به بی‌راهه برده از خداوند غافلش می‌سازد. شریعت الهی انسان را از شر شهوات حمایت نموده غم‌ها و اندوه‌هایش را به خوشی و اطمینان خاطر مبدل می‌سازد. ولی امروز بعضی‌ها سعادت و خوشی و خوشبختی را در غیر اسلام جستجو می‌کنند. از این قبیل یکی هم دلبستگی عده از مردم به شنیدن موسیقی است تا جائی که با آن معتاد شده‌اند و با دلایل واهی و بی‌اساس مانند گفته «موسیقی غذای روح است و یا موسیقی عاطفه را پرورش می‌دهد» استناد می‌ورزند. در حالیکه خداوند ﷻ و رسولش ﷺ بندگان مؤمن را از آن منع نموده‌اند و دلایل بی‌شماری در ارتباط به تحریم و ضررهای موسیقی وارد شده است که برای انسان مؤمن یک دلیل از کتاب و سنت کافیهست، چه رسد به اینکه دلایل زیاد اعم از قرآن کریم و سنت پیامبر ﷺ و اقوال و فتاوی‌ای علمای کرام و پیشگامان اسلام در این مورد موجود باشد که ما آن را بطور مختصر برای برادران و خواهران مسلمان تقدیم می‌نمایم. و خداوند متعال را استدعا داریم که با مطالعه این مختصر نامه خواننده گرمی تحول مثبتی را در خود آورده سیرت و صورت خود را مطابق و موافق احکام و فرامین و ارشادات الهی و نبوی عیار سازد و آن‌عه برادران و خواهران مسلمان ما که آغشته و علاقمند آن هستند آن را کنار بگذارند و در راه خوشنودی الله تبارک و تعالی بشتابند و مانند کسانی نباشند که وقتی به آن‌ها گفته می‌شود از الله بترس، لیکن تکبر و نخوت آنان را از قبول پند و اندرز باز می‌دارد.

و من الله التوفیق

قریب الله «مطیع»

qarib@maktoob.com

محرم ۱۴۲۹هـ

## فصل اول:

### دلایل تحریم موسیقی و آلات آن از قرآن کریم

۱- الله ﷻ می فرماید: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ﴾ [لقمان: ۶]

«از مردمان کسانی هستند که خریدار سخنان لاهوت تا مردم را از راه الله گمراه سازند بی هیچ علمی، و آن را به مسخره گیرند این گروه برای آنان عذابی مهین (اهانت آمیز) است.»

اصحاب کرام رضی الله عنهم که آگاهترین مردمان این امت به مراد الله تعالی در کتابش بودند و در میان آنها وحی نازل می شد و نخستین کسانی از این امت بودند که مورد خطاب قرار گرفتند و تفسیر آن را بطور علمی و عملی از رسول الله صلی الله علیه و آله مشاهده کردند و در عین حال از عربهای فصیح و ناب بودند، تفسیر آیات فوق را چنین ارایه کرده اند:

عبد الله ابن عباس رضی الله عنهما که مشهور به ترجمان قرآن است می فرماید:

«عبارت ﴿لَهْوَ الْحَدِيثِ﴾ در آیت، موسیقی است.»

از عبد الله بن مسعود رضی الله عنه درباره آیت ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ﴾ سوال شد، در جواب فرمود: «سوگند به الله صلی الله علیه و آله که غیر از او معبودی برحق نیست، لهو الحدیث در آیت موسیقی است. و آن را سه بار تکرار کرد.»

همچنان از ابن عمر رضی الله عنهما و جابر رضی الله عنه ﴿لَهُوَ الْحَدِيثُ﴾ به معنای موسیقی روایت شده است.

و این تفسیر از عکرمه، سعید بن جبیر، مجاهد، مکحول و عمرو بن شعیب و علی بن بدیمه و سایر مفسران رحمهم الله روایت شده که مراد از ﴿لَهُوَ الْحَدِيثُ﴾ موسیقی است.

حسن بصری رضی الله عنه فرمود: این آیت در موسیقی و آلات آن نازل شده است. واحدی رضی الله عنه فرمود: این تفسیر آیت دلالت به تحریم موسیقی دارد.

حافظ ابن کثیر رضی الله عنه در تفسیر دو آیت فوق چنین می نگارد: الله جل جلاله حال مردمان خوشبخت و سعادت‌مند را که به قرآن راه‌یاب شدند و از شنیدن آن لذت برده و پند می‌گیرند چنین بیان می‌کند:

﴿اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِي تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ﴾ [الزمر: ۲۳] «الله بهترین حدیث را نازل کرده است کتابی است متشابه و مکرر، کسانی که از پرورگار شان خشیت دارند، پوست بدن‌شان از آن به لرزه می‌افتد سپس پوست‌هایشان و دل‌هایشان به یاد الله جل جلاله نرم می‌شود».

سپس حال مردمان شقی و بدبخت را بیان می‌کند که از شنیدن قرآن و پند گرفتن از آن رو گردان اند و به موسیقی و آلات آن رو آورده‌اند.

چنانکه عبد الله بن مسعود رضی الله عنه در تفسیر فرموده خداوند جل جلاله فرمود: «سوگند به الله جل جلاله که مراد از لهو الحدیث درآیت، موسیقی است». به این ترتیب واضح می‌گردد که دوستان و اولیای الله جل جلاله هنگام ترسیدن از الله جل جلاله پوست‌هایشان به لرزه درآمده و موی بر اندام‌شان راست می‌شود. سپس دل‌هایشان هنگام یاد آوردن رحمت و بهشت الله جل جلاله نرم می‌شود. نه اینکه



عقل‌هایشان از بین رفته و بیهوشی بر آنان دست دهد. پس به این نتیجه می‌رسیم که در هنگام ذکر الله ﷻ خود را به بیهوشی انداختن خاصیت اهل بدعت و الهام شیطان است.

۲- همچنان الله ﷻ در حالیکه شیطان را مخاطب قرار داده است

می‌فرماید: ﴿وَأَسْتَفْزِرُّ مِنْ أَسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبَ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدَّهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا﴾ [الإسراء: ۶۴].

«از آنان هر که را توانستی با آواز خود تحریک کن و با سواران و پیادگان بر آنان بانگ در ده، و با آنان در اموال و فرزندان شریک شو و شیطان جز فریب به آن‌ها وعده نمی‌دهد».

قرطبی می‌نگارد: صدای نی، صدای هنرمند (آواز خوان) و صدای موسیقی در برنامه و محافل لهو، صدای شیطان است. زیرا صدای هر دعوت‌کننده به سوی نافرمانی الله ﷻ صدای شیطان می‌باشد. و این آیت دلیل روشن بر تحریم موسیقی و آلات آن است. پس هر آنچه از آواز شیطان است و یا آن را می‌پسندد اجتناب از آن واجب است.

۳- همچنان الله ﷻ می‌فرماید: ﴿وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ

أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا فُرْقَةً أَعْيُنٍ وَأَجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا﴾ [الفرقان: ۷۴].

«و بندگان رحمان کسانی‌اند که گواهی دروغ نمی‌دهند- یعنی در مجالس باطل حضور نمی‌یابند و آن را مشاهده نمی‌کنند- و چون بر امر لغوی بگذرند کریمانه می‌گذرند- یعنی از شرکت در آن خود داری می‌کنند». و کلمه زور هر باطل و دروغ را در بر می‌گیرد.

این کثیر رحمته در تفسیر این آیت می‌فرماید: کلمه الزور در این آیت، موسیقی است.

قرطبی رحمته می‌فرماید: یعنی به موسیقی گوش نمی‌دهند.

طبری رحمته می‌فرماید: و هنگامیکه از باطل گذشتند و آن را شنیدند و یا دیدند بزرگوارانه و بدون التفاتی می‌گذرند و آن را نمی‌شنوند، مانند موسیقی و آلات آن.

## فصل دوم:

### دلایل تحریم موسیقی و آلات آن از سنت نبوی شریف

۱- رسول الله ﷺ می فرمایند: «از امت من مردمانی خواهند بود که زنا،

ابریشم، شراب و آلات موسیقی را حلال می شمارند». بخاری.

این حدیث از دو جهت برتحریم موسیقی و آلات آن دلالت دارد:

الف:- فرموده آنحضرت ﷺ «حلال می شمارند» به صراحت حرام بودن موسیقی و آلات آن را مانند اشیای دیگری که در حدیث ذکر است بیان می نماید.

ب:- پیوسته بودن آلات موسیقی با آنچه که حرام بودنش هوید است (زنا، شراب، ابریشم) دلالت واضح بر تحریم آلات موسیقی دارد و اگر حرام نمی بود یکجا و پیوسته با آنها ذکر نمی شد.

۲- رسول اکرم ﷺ می فرمایند: «دو آواز نفرین شده از حق دورند و من از آنها نهی می کنم: صدای نی و صدای شیطانی که به هنگام شادی آواز می خواند (آواز خوان)، و صدایی که در هنگام نزول مصیبت بلند می شود، و بر سر و صورت زدن و گریبان چاک کردن است» سنن ترمذی.

۳- همچنان آن حضرت ﷺ می فرمایند: «در این امت فرو بردن به زمین، باریدن سنگ و مسخ شدن رخ خواهد داد، و آن هنگامی که باده های شراب را بنوشند و کنیزک های آواز خوان را بگیرند و آلات موسیقی را بنوازند» السلسله الصحیحه.

۴- آنحضرت ﷺ می‌فرمایند: «الله جل جلاله براتم قمار، شراب، طبل و طنبور را حرام گردانیده است، و برایم نماز وتر را افزو» صحیح الجامع.

روایت است که عبد الله بن عمر رضی الله عنهما آواز نی نوازی را شنید که نی می‌نواخت پس انگشتان خود را بر گوش‌های خویش نهاد و مرکب خود را از راه به کناری کشید و به خادمش نافع فرمود: ای نافع! آیا هنوز هم آواز آن را می‌شنوی؟ نافع می‌گوید: گفتم: آری. پس همچنان انگشتانش در گوش‌هایش بود تا آنکه گفتم: نه. دیگر آواز نی را نمی‌شنوم. آنگاه دستانش را از گوش‌هایش برداشت و مرکبش را به راه باز آورد و فرمود: رسول الله ﷺ را دیدم که صدای نی چوپانی را شنیدند پس چنان کردند که من اکنون کردم.

برادر و خواهر گرامی: صدای نی صدایی است که از اعتدال خارج نیست و شهوت‌ها را نیز بر نمی‌انگیزد پس چگونه است موسیقی و آلات آن در عصر ما که نفس‌ها را بر حرام می‌جنباند و آن‌ها را بر هوس و هوا بر می‌انگیزد، در آن غزلیات و اشعاری بیهوده و شرک آمیز مانند ذکر اوصاف زنان، شراب، وصلت، عشق و غیره موجود است که بسوی عمل زشت تحریک می‌نماید.

### اجماع اهل علم بر تحریم موسیقی

اجماع و اتفاق علما مبنی بر تحریم موسیقی و آلات آن را جمعی از علما نقل کرده اند، از آن جمله امام قرطبی، ابن صلاح و ابن رجب رحمهم الله.

علما متفق اند که موسیقی به دلیل قرآن و سنت ممنوع است و آلات آن مانند نی، طنبور، طبل و غیره (آلاتی که با نام‌های جدید و در موسیقی از آن استفاده می‌شود) همه حرام بوده از هیچ عالمی اعم از سلف و خلف که سخنش معتبر باشد اختلافی وارد نشده که آن را مباح دانسته باشد. پس

چگونه حرام نباشد در حالیکه موسیقی شعار باده گساران و فاسقان و در عین زمان تحریک دهنده شهوت‌ها، فساد و بی‌حیایی است.



## فصل سوم:

### سخنان علماء و دانشمندان اسلام در باره موسیقی

\* از امام ابوحنیفه رحمته الله روایت است که فرمود: موسیقی از بزرگترین گناہانی است که ترک فوری آن واجب است.

اصحاب امام ابوحنیفه رحمته الله به تحریم شنیدن همه آلات موسیقی مانند نی، دف ( دایره ) حتی نواختن کمان ابراز نظر نموده فرموده‌اند: این معصیتی است که موجب فسق شده و شهادت فاعل آن مردود است. چنانکه گفته‌اند: «شنیدن موسیقی فسق، و لذت بردن از آن کفر است».

\* قاضی ابویوسف رحمته الله شاگرد امام ابوحنیفه رحمته الله در مورد خانه که از آن آواز آلات موسیقی شنیده شود سوال شد وی چنین فرمود: بر آنها بدون اجازه داخل شو ( برای منع آنان ) زیرا نهی از منکر فرض است.

\* امام مالک رحمته الله از موسیقی و شنیدن آن نهی نموده است و در جواب سوالی درباره موسیقی و نواختن آلات آن فرمود: آیا انسان عاقل می‌گوید که موسیقی جایز است؟! در نزد ما فاسقان این عمل را انجام می‌دهند.

\* از امام شافعی رحمته الله در مورد موسیقی سوال شد فرمود: «در آغاز زندیقان در عراق آن را به وجود آوردند تا مردم را از نماز و ذکر الله عز وجل مشغول سازند». چنانکه اصحاب امام شافعی به تحریم موسیقی ابراز نظر نموده‌اند.

\* عبدالله پسر امام احمد رحمته الله می‌فرماید: از پدرم در مورد موسیقی سوال کردم فرمود: موسیقی نفاق را در قلب پرورش میدهد و من آن را عمل زشت

می‌شمارم، سپس قول امام مالک رحمته را برایم فرمود که در نزد ما فاسقان آن را انجام می‌دهند.

عمر بن عبد العزیز رحمته فرمود: موسیقی آغازش از شیطان و عاقبتش قهر و خشم رحمان است.

\* حسن بصری رحمته فرمود: اگر در ولیمه موسیقی باشد آن دعوت باید پذیرفته نشود.

\* قاسم بن محمد رحمته فرمود: موسیقی باطل است و هر باطل در دوزخ است.

\* امام اوزاعی رحمته فرمود: در ولیمه که طبل و آلات موسیقی باشد داخل مشو.

\* شیخ الإسلام ابن تیمیه رحمته می‌نویسد: در مذاهب چهارگانه همه آلات موسیقی حرام است و اختلافی در مورد آن وجود ندارد. سپس می‌افزاید: موسیقی در اوایل قرن‌های سه گانه فاصله نه در حجاز و نه در شام و نه در یمن و نه در خراسان و نه در مغرب و نه در عراق و نه در مصر وجود نداشت و هیچ فردی از مردمان زاهد و عابد به موسیقی و دف و کف زدن گوش فرا نداده اند، این چیز در اواخر قرن دوم رخ داد که علما بر منع آن شوریدند. و در جای دیگر می‌افزاید: آلات موسیقی شراب نفس‌هاست که اثر آن بر نفس‌ها بزرگتر از تأثیر شراب در اجسام است. و کسیکه به آن معتاد شده و از آن لذت می‌برد، به شنیدن قرآن مشتاق نمی‌باشد و به آن شادمان نمیشود.

\* ابن القیم رحمته چنین می‌نگارد: موسیقی تعویذ زنا، شرک شیطان، و شراب عقل‌هاست. موسیقی از شنیدن قرآن باز می‌دارد و به سوی باطل



---

---

تشویق می‌نماید چون نفس بشری به شهوت گرایش دارد و به بدی فرمان می‌دهد.

همچنان می‌افزاید: محبت قرآن و محبت موسیقی در قلب بنده یکجا نمی‌شود و سوگند به الله عَلَّاهُ که هرگز از شرک به الله عَلَّاهُ سلامت نماند کسی که با شنیدن آن عادت کرده است.



## نظریات دانشمندان غربی در بارهٔ موسیقی

کوهین، میلر و استراکوف سه دانشمند بریتانوی نتایج ذیل را بعد از تحقیقات و بررسی بدست آورده‌اند:

شنیدن موسیقی امراض روانی را انکشاف بخشیده و اضطرابات را در آن ببار می‌آورد مانند: سردردی، پریشانی، دل‌تنگی، تنفر، عدم اطمینان، جدال در مسایل عادی، ضعف جنسی، بروز تغییرات در مزاج و عاطفه، بی‌پروایی و عدم حاکمیت بر احساسات.

گوش فرا دادن به صداهاى بلند خلاهای جلد و جریان خون نزدیک به سطح جلد را آسیب پذیر ساخته و سبب بلندی فشار خون و فزونی بعضی افرازات جلدی catecholamin-secretion می‌شود.

در این اواخر ادارهٔ خیری کمک با کران در لندن هشدار داده است که آنچه نوجوانانی که موسیقی را بوسیله آلهٔ ۳mp و ۴mp ساعت‌ها می‌شنوند در سن کمتر از سی سالگی حس شنوایی‌شان را از دست خواهند داد. این اعلامیه را روزنامهٔ دلی تلگراف چاپ لندن به نشر رسانده و می‌افزاید: در نتیجهٔ رأی گیری در هر هزار شخص اضافه از "۳۷۰" آن اعتراف کرده‌اند که در گوش‌هایشان طنینی را احساس می‌کنند که این خود نشان دهندهٔ وجود خلل در گوش است.

همچنان سازمان صحت در لندن حد و اندازهٔ سر و صدایی که باعث از بین بردن شنوایی میشود (۱۰۵) دیسیپل تعیین نموده است، و اگر انسانی اضافه از پانزده دقیقه به تناسب (۱۰۵) دیسیپل آواز شور و غوغا مانند موسیقی را بشنود حس شنوایی‌اش را از دست خواهد داد.

قابل یاد آوری است که اندازه گفت و شنود عادی ( ۶۰ ) دیسپیل، و در جاهای ازدحام و پرهیاهو مانند بازارها و ترافیک ( ۸۵ ) دیسپیل، تعیین شده است.

خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾ [الإسراء: ۳۶].  
 «و چیزی را که بدان علم نداری دنبال مکن، زیرا گوش و چشم و قلب، همه مورد پرسش واقع خواهند شد».

خداوند ﷻ در روز قیامت اعضای انسان را در هنگام پرسش از آنها به نطق می‌آورد و از آنچه که صاحبان‌شان انجام داده‌اند خبر می‌دهند.  
 پس برادر و خواهر مسلمان! اعضای پر ارزش بدن را که خداوند ﷻ برایت ارزانی نموده و بطور امانت نزدت گذاشته در باطل و راه شیطان بکار مبر، زیرا حتماً و بدون شک مورد باز پرس قرار خواهی گرفت.

## آنچه از موسیقی مستثنی گردیده است

باید دانست که نزد فقها آواز خوانی حرام همانا ساز و سرودهای است که نفس‌ها را بحررام بجنباند و آن‌ها را بر هوا و هوس برانگیزد مانند غزل‌های که در آن سخنان شرم‌آور مثل توصیف زنان و ذکر شراب و سایر محرّمات باشد که به اتفاق علما حرام است، و گرفتن مزد در قبال آن جایز نیست. اما سرود و آوازخوانی مباح آنست که از آنچه ذکر شد سالم باشد، بنابراین مقدار اندک آن در اوقات شادی مانند عروسی و روز عید و نیز به خاطر ایجاد نشاط بر انجام دادن اعمال دشوار بدون آلات موسیقی جایز است، طوریکه رسول اکرم ﷺ برای ایجاد نشاط در هنگام حفر خندق پیرامون مدینه آن را تجویز کردند. اما بدعت‌هایی که امروز بعضی‌ها بنام ذکر و حلقه سماع سرودن موسیقی را پدید آورده‌اند حرام است و اسلام از آن مبرا و بیزار است. پس کوبیدن دف (دایره) در محافل نکاح و عیدها برای زنان جایز است، اما مردان در عهد رسول الله ﷺ و بعد از آن نه دف زده‌اند و نه کف.

### حکم سرود و ترانه‌های اسلامی

علمای کرام در مورد ترانه‌های اسلامی شروط و ضوابطی را گذاشته‌اند که عبارت اند از:

- \* آلات موسیقی در آن استعمال نشود.
- \* به آواز زنان نباشد.
- \* سخنان بیهوده و نا مشروع در آن نباشد.
- \* دارای لحنی نباشد که شنونده را به مستی و طرب آورده و دچار فتنه گرداند.

---

\* در سرودن و شنیدن آن افراط صورت نگیرد تا مبدا عادت مسلمان نگردد طوریکه همه اوقات خود را در آن ضایع سازد و از خواندن و شنیدن قرآن وی را دور نماید.

## علاج شنیدن موسیقی

برادران و خواهرانی که معتاد به شنیدن موسیقی هستند و به آن علاقه خاص دارند نکات ذیل را بخاطر ترک آن خاص بخاطر رضای پروردگار در نظر بگیرند:

\* باید بدانند که موسیقی از اعمال شیطان است و باعث خشم و غضب خداوند ﷻ می شود.

\* به ذکر الله سبحان پردازند زیرا با ذکر الله ﷻ قلب مسلمان آرام و مطمئن می‌گردد، چنانکه الله ﷻ می فرماید: ﴿الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾ [الرعد: ۲۸].

«همان کسانی که ایمان آورده‌اند (راه یافتگان همان کسانی هستند که) دل‌هایشان به یاد الله ﷻ آرام می‌گیرد، آگاه باش که با یاد الله دل‌ها آرامش می‌یابد».

\* در خانه، موتر و دیگر جاهایی که به موسیقی گوش می‌داد کست قرآن کریم و یا ترجمه آن را بشنود تا شیطان از وی مأیوس شود. پیامبر گرامی ﷺ چنین توصیه می‌نمایند: «بدون شک شیطان از خانه‌ای که سوره بقره در آن خوانده می‌شود متنفر می‌گردد».

\* کتاب‌های سیرت نبی و قصه‌های یاران راد مرد پیامبر اسلام ﷺ را به عمق مطالعه کند.

\* می‌توانند به بعضی ترانه‌های اسلامی گوش فرا دهند.





## سخنان شرکی و کفری که با موسیقی یکجا شود سخن به کجا می‌کشد؟!

اغلب آهنگ‌هایی که هنرمندان می‌سرایند مملو از فسق و فساد و تشویق به آن می‌باشد، مانند سخن از عشق و عاشقی، وصف رخسار و قد و قامت زن، و زلف یار و جام شراب و غیره.....  
لیکن فراتر از آن، بعضی خواننده‌ها رفته و آهنگ‌هایی که سخنان شرکی و کفری در آن موجود است می‌سرایند، بطور مثال چند بیت آن را ذکر می‌نمایم:

سر کوه بلند فریاد کردم      علی شیر خدا را یاد کردم  
علی شیر خدا یا شاه مردان      دل ناشاد ما را شادگردان

\*\*\*

گشود کار دو عالم به یک اشارهٔ توست  
به کار ما چه درنگ است یا علی مدد  
خدا بود یارت، قرآن نگهدارت، سخی مدد گارت

\*\*\*

قسم کردم به زیارت‌های شمالی \* سرت کشته شوم بیزار نمی‌شوم

\*\*\*

مدد خواستن از بندهٔ عاجزی که توان و قدرت و برآورده ساختن چیزی را ندارد جایز نیست، پس چه رسد به مردهٔ که از دنیا رفته و اعمالش از آن قطع شده است. یگانه مددگار بنده الله ﷻ است، و همچنان قسم خوردن به

غیر از الله ﷻ شرک است. از این قبیل اشعار در بسیاری آهنگ‌های هنرمندان موجود است. به ابیات ذیل دقت کنید که چه گل افشانی می‌کند:

روز نوروز است یاران جنده بالا میشود

از کرامات سخی جان کور بینا می‌شود!

**اول اینکه:** تجلیل روز نوروز از عیدهای مجوسیان آتش پرست است و تجلیل آن برای مسلمانان جایز نیست.

**دوم:** بالا نمودن جنده خود یک بدعت و عمل خرافاتی است که هیچگونه مشروعیت در اسلام ندارد، و مخالف با شریعت غرای محمدی ﷺ می‌باشد، حتی بعضی‌ها خیر و برکت سال جاری را نظر به سختی و آسانی بلند شدن جنده مرتبط می‌دانند، که این عقیده انسان را در شرک اکبر داخل می‌سازد.

**سوم:** شفا و مرض از طرف الله ﷻ است و هیچ بنده اختیار و توانایی در این حصه ندارد، چه رسد به قبری که خیالی و دروغ بافته شده است، فرضاً، اگر علی علیه السلام در آنجا مدفون هم باشد، شفا دادن مریض و بینا ساختن کور فقط بدست خداوند قادر و تواناست، و مرده‌ها چه نبی باشد و یا ولی، و یا هر مخلوقی، اختیار و توانایی آن را ندارند. زیرا عمل آنان از دنیا قطع گردیده است، و اگر زنده هم می‌بودند اینکار از توان و اختیار آنها بیرون است.

## خطر نافرمانی الله ﷻ و رسول الله ﷺ

الله ﷻ می فرماید: ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ [النور: ۶۳].

«پس کسانی که از فرمان او تعالی تمرد می کنند - از طاعت او تعالی سرباز می زنند - باید برحذر باشند از آن که فتنه‌ای به ایشان رسد یا به عذابی دردناک گرفتار شوند».

ابن کثیر رحمته می فرماید: مراد از فتنه در اینجا کفر یا نفاق یا بدعت است. همچنان الله ﷻ می فرماید: ﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا﴾ [الحشر: ۷].

«آنچه را که پیامبر برای شما می دهد بگیرید و از آنچه شما را منع می کند منصرف شوید».

و می فرماید: ﴿وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ ۖ جَهَنَّمَ سَاءَتْ مَصِيرًا ﴿۱۱۵﴾﴾ [النساء: ۱۱۵].

«و هرکس پس از آنکه راه هدایت برای او آشکار شد، با پیامبر مخالفت کند و راهی غیر مسلمانان را پیروی کند، او را به آنچه که روی خود را به آن سو کرده و می گذاریم و به دوزخش می کشانیم و - دوزخ - چه بازگشتگاه بدی است!»

و در جای دیگر می‌فرماید: ﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتَكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَقْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ﴾ [النحل: ۱۱۶].

«- و ای فرو افتادگان در ورطه حرام! - برای آنچه که زبان شما به دروغ می‌پردازد- و بر آن هیچ حجتی ندارید - نگویید که این حلال است و آن حرام تا بر الله ﷻ دروغ بندید. بی‌گمان کسانی که بر الله ﷻ دروغ می‌بندند، رستگار نمی‌شوند».

این آیت هشدار به کسانی است که از روی جهل و نادانی به مردم فتوا می‌دهند که موسیقی حلال است، و به علاوه این که خود گمراه می‌شوند، دیگران را نیز گمراه می‌سازند.

با تأسف در عصر حاضر بازار موسیقی و پیشه وران آن از رنگ و رونق بسزایی برخورداراند، میلیون‌ها دالر در کنسرت‌ها و دعوت هنرمندان و تشویق آن‌ها به مصرف می‌رسد، از سوی دیگر کانال‌های فضایی به نوبت خود ساعت‌ها را در برنامه‌های «آهنگ‌های انتخابی» ضایع می‌سازند و بی‌خردان دیگر هم پول، و هم وقت گران‌بهای خویش را در تماس‌های تیلیفونی به این کانال‌ها برباد هوا می‌دهند. اینان اگر واقعاً صاحب خرد می‌بودند پول‌هایشان را در راه ارضای شهوات‌شان و در راه شیطان به مصرف نمی‌رساندند، بلکه از مردم رنج‌دیده هموطن خویش آگاهی می‌یافتند و به فقرا و مساکینی که امروز احتیاج لقمه نان‌اند می‌پرداختند. چنین مردمان باید بدانند که اسراف و انفاق مال در غیر حق از شیطان و اطاعت و پیروی وی است. قسمیکه الله ﷻ فرموده: ﴿إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ

وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا﴾ [الإسراء: ۲۷]

«همانا اسراف کاران برادران شیاطین اند و شیطان نسبت به پروردگارش ناسپاس است». پس اسراف کاران نیز نسبت به پروردگار بزرگ ناسپاسند، از آنجا که قرین و همدم شیطان می‌باشند. جای تأسف است که مسلمانان امروزی غفلت زده شده اند و اوقات عزیز عمر خود را بیهوده بهدر می‌دهند و در عوض آنکه آن را در کارهای مفید دینی و دنیوی صرف کنند ساعت‌ها در پای تلفزیون نشسته با مشاهده نمودن برنامه‌های بی‌فایده و مضر اوقات شان را صرف می‌کنند. خصوصاً کانال‌های که اسلام را در لابلاهای برنامه‌های شان، بطور مستقیم و غیرمستقیم مورد هجوم قرار می‌دهند.

برادر و خواهر مسلمان! در این حدیث شریف خوب دقت کنید و ببینید شما برای روز رستاخیزتان چه آماده کرده‌اید؟

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند: «گام‌های بنده در روز قیامت تا لحظه می‌خکوب است که از عمرش پرسیده شود آن را در کدام راه فنا نموده و از علمش که در آن چه کرده و از مالش که از کدام راه آن را بدست آورده و به کدام راه صرفش نموده و از جسمش که آن را در کدام راه فرسوده کرده است». [نزد ترمذی]

نکته مهم دیگر اینکه مسلمان نباید از فرا رسیدن مرگ و اجلی که قبلاً در موردش مقرر و فیصله شده غافل گردد. آیا میدانی که هر انسان در هر حالتی که می‌میرد به همان حالت در روز قیامت دوباره زنده خواهد شد؟ شخصی با رسول اکرم ﷺ در حجة الوداع بود که ناگهان از شتر افتید و وفات نمود، آن حضرت ﷺ فرمودند: سرش را نپوشانید زیرا وی در روز قیامت تلبیه گویند بر می‌خیزد. مردمان خوشبخت در حالات خوب دنیا را وداع می‌گویند و به همان حالت حشر خواهند شد. اما مردمان بدبخت در حالت بد و فجیع از دنیا می‌روند.

پس تو ای مسلمان! دوست داری که در حالت موسیقی شنیدن و یا در حالت بدی دیگر حشر شوی؟ آیا دوست داری که در موقف بزرگ محشر جنبیده و رقصیده از قبرت بیرون آیی؟ طبعاً هیچ عاقلی به چنین وضعی راضی نیست. پس مرگ را فراموش مکن زیرا وقت فرا رسیدن اجلت را نمی‌دانی و کاری را پیش‌گیر که فردا خدا ناخواسته شرمسار و نگونسار در دوزخ نگردی.

در اخیر از برادرانی که در چاپ این کتاب سهم گرفته اند اظهار سپاس می‌نماییم، و خواهش ما از دوستانی که آن را مطالعه می‌نمایند اینست که در چاپ و نشر آن سهم گرفته در اجر و ثواب شامل گردند.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی نبینا محمد و علی آله

و صحبه وسلم.